

مرجع حراست از دستاوردهای هسته ای

<http://1-20.ir>

بازخوانی سرنوشت مسلم ترین حق هسته ای کشور: چگونه «تحقیق و توسعه» مان متوقف شد

آیا بدیهی ترین خط قرمزهای مذاکرات در توافق نهایی نیز رعایت نخواهد شد؟

[۱] www.1-20.ir - رهبر عزیز انقلاب، نوزدهم بهمن ماه، در دیدار نیروی هوایی ارتش، فرمودند:

همه‌ی آنچه هم قرارداد بسته می‌شود بین مسئولین ما و بین طرف مقابل، باید روشن، واضح، غیر قابل تفسیر و تأویل باشد. این جور نباشد که طرف مقابل -که با دبه کردن و چک‌وچانه زدن، کار خود را پیش می‌برد- بتواند باز سر قضایای گوناگون، بهانه‌گیری کند، دبه در بیاورد، کارها را مشکل بکند. [۲]

علت این همه تأکید رهبر انقلاب بر واضح و غیرقابل تفسیر بودن متن توافق را شاید بتوان در تجربه‌ی ناگواری که در توافق ژنو گریبانگیر کشورمان شد، جستجو کرد. یکی از شاهد‌های عینی که نشان می‌دهد به واسطه ضعف جدی متن توافقنامه ژنو، کار برای جمهوری اسلامی مشکل گردیده و در عمل حرف طرف غربی به کرسی نشسته و از این طریق خسارت‌های فراوانی به روند رشد علمی کشور تحمیل شده، موضوع تحقیق و توسعه می‌باشد. مطلب زیر، این موضوع را مورد بررسی قرار داده است.

متن ضعیف توافقنامه ژنو و محدودیت برنامه تحقیق و توسعه

به گزارش «یک بیست [۱]»، در اسفندماه سال ۹۲ رسانه‌های غربی خبر دادند که ایران یک ماشین منفرد پیشرفته را در بخش تحقیق و توسعه «نطنز» نصب کرده و قصد گازدهی به آن را دارد، اما این کار از دید ۵+۱ نقض توافق ژنو است و ایران باید آن را متوقف کند.

واکنش آمریکایی‌ها در حالی بود که قوانین معاهده NPT به روشنی بیان می‌کند که آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، هیچ‌گونه محدودیتی برای کشورهای عضو در زمینه تحقیق و توسعه را نمی‌پذیرد. در ماده اول بند ۴ معاهده NPT آمده است: هیچ نکته‌ای در آن پی‌تی نباید به گونه‌ای تفسیر شود که «حق مسلم» هم پیمانان در انجام تحقیقات، تولید و استفاده از انرژی هسته‌ای برای مقاصد صلح‌آمیز را تحت تأثیر قرار دهد. بر اساس ماده ۴ آن پی‌تی، این معاهده «هیچ‌گونه محدودیتی» در مورد نوع تحقیقات هسته‌ای، سطح و کیفیت آن که در چارچوب فعالیت‌های صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای باشد، ایجاد نکرده است.

اما با وجود تصریح NPT به عدم وجود هر گونه محدودیتی در زمینه تحقیق و توسعه، استناد مقامات آمریکایی به چه چیزی می‌باشد؟ متأسفانه متن ضعیف توافق نامه ژنو، راه را برای اعمال محدودیت‌های تحمیلی غربی‌ها باز گذاشته است. در متن برنامه اقدام مشترک (توافقنامه ژنو)، واژه current در بحث تحقیق و توسعه، موجب گردیده است که آن‌ها مدعی گردند جمهوری اسلامی باید فعالیت‌های خود در زمینه تحقیق و توسعه را در حد وضعیت فعلی منجمد نماید. متن این بخش از توافق ژنو می‌گوید:

Iran will continue its safeguarded R&D practices, including its “current” enrichment R&D practices, which are not designed for accumulation of the enriched uranium.

ایران کارهای تحقیق و توسعه تحت پادمان خود شامل کارهای تحقیق و توسعه “جاری” غنی‌سازی خود را که با هدف انباشت اورانیوم غنی‌شده صورت نمی‌گیرد، ادامه خواهد داد.

اظهارات مسئولین کشور درباره تحقیق و توسعه بدون قید و بند

در حالی که مقامات غربی با استناد به بند فوق‌الذکر، از انجماد فعالیت تحقیق و توسعه ایران طبق توافق ژنو سخن گفته بودند، و حتی به طور غیررسمی از پذیرش محدود ماندن فعالیت تحقیق و توسعه ایران به سانتریفوژهای موجود در سایت نطنز توسط ایران در توافقات منتشر نشده سخن به میان آمده بود، اما مقامات کشورمان ضمن تکذیب نکردن ادعاهای مقامات غربی در این زمینه، بارها تأکید کرده بودند که تحقیق و توسعه هسته‌ای متوقف نخواهد شد؛ به طور مثال رئیس‌جمهور، پذیرش ادامه تحقیق و توسعه توسط کشورهای ۵+۱ را دستاورد مذاکرات دانسته و در موارد متعددی اعلام کرده بود:

دنیای امروز قبول دارد که راکتور آب سنگین اراک و تحقیق و توسعه و فعالیت مان در فردو ادامه خواهد داشت. [۳] و [۴]

آقای صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی نیز شاه بیت توافق ژنو را پذیرش تحقیق و توسعه بدون قید و بند دانسته بود:

در تحقیق و توسعه در تمامی زمینه‌ها متعهد به الزاماتی هستیم، و برنامه اقدام مشترک، شاه بیتش تحقیق و توسعه است که بدون قید و بندی پذیرفته شده است. [۵]

آقای ظریف نیز بارها تأکید کرده بودند که:

تحقیق و توسعه برنامه هسته‌ای ایران را نمی‌توان محدود کرد. [۶] و [۷] و [۸]

همچنین آقای عراقچی نیز وادار کردن ایران به توقف در بحث تحقیق و توسعه را ناممکن دانسته بودند:

یکی از خطوط قرمز ما دانش ماست و هیچ عاملی نمی‌تواند ما را در حوزه هسته‌ای در بحث تحقیق و توسعه وادار به توقف کند. تکنولوژی و فن آوری متعلق به ملت ایران است و کسی نمی‌تواند جلو آن را بگیرد. از نظر ما تحقیق و توسعه در حوزه هسته‌ای قابل مصالحه نیست. [۹]

انجماد برنامه تحقیق و توسعه هسته‌ای در عمل

تحقیق و توسعه آنها از قبل آغاز شده بود، به اتمام برسد. بنابراین مبتنی بر توافقنامه ژنو، ما فرآیند تحقیق و توسعه هسته‌ای کشورمان را که به تحقیق روی سانتریفیوژهای پیشرفته P۸ با ظرفیت جداکنندگی ۲۴ سو-SWU - رسیده بود، به تحقیق و توسعه روی سانتریفیوژهای P۱ و نهایتاً P۲ تنزل داده ایم. به همین جهت اگر همچنان وضعیت تحقیق و توسعه به صورت منجمد نگه داشته شود، به این معنی خواهد بود که کشور ما از بدیهی ترین حق خود نیز بازخواهد ماند. براین اساس ما تنها بر روی سانتریفیوژهای نسل اول و دوم می توانیم آزمایش انجام دهیم و امکان اجرای فرآیند تحقیق بر روی نسل های بالاتر وجود نخواهد داشت. در نتیجه تا زمانی که این وضعیت ناگوار ادامه پیدا کند، جریان علمی کشور با خسارت مواجه شده و از روند رو به رشد خود باز خواهد ماند.

طنز استفاده از سانتریفیوژهای نسل بالا در غنی سازی

نکته جالب توجه دیگر در این زمینه، سخن گفتن از استفاده از حدود ده هزار سانتریفیوژ نسل ۸ برای تأمین ظرفیت ۱۹۰ هزار سو است، آن هم در شرایطی که محدودیت تست همان یک سانتریفیوژ نسل ۸ موجودمان را هم پذیرفته ایم و بعد از توافق ژنو در عمل به همان یک سانتریفیوژ نیز گاز تزریق نکرده ایم! رئیس سازمان انرژی اتمی در این باره گفته بود:

اگر توان هر ماشین سانتریفیوژ ۳ سو باشد، حدود ۶۰ هزار ماشین سانتریفیوژ نیاز است و اگر توان هر ماشین سانتریفیوژ ۱۰ سو باشد به ۱۹ هزار دستگاه سانتریفیوژ نیاز داریم.

... چنانچه دستگاه‌های سانتریفیوژ از نسل آخر ما (نسل ۸) که دارای توان ۲۴ سو است باشد، به کمتر از ۱۰ هزار ماشین سانتریفیوژ نیاز داریم.

در حالی که ما با توجه به غل و زنجیرهای توافق ژنو بر برنامه هسته ای مان، حتی نمی توانیم از سانتریفیوژهای نسل بالاتر برای تحقیقات مان نیز استفاده نماییم، این سوال پیش می آید که بیان آرزوی استفاده از آن سانتریفیوژها برای غنی سازی، چه وجهی می تواند داشته باشد جز اینکه افکار عمومی در میان این اعداد و امارا دچار سردرگمی شده و گمراه گردند؟

تاریخ ارسال: اسفند

انرس : http://1-20.ir/8979/%d8%a2%db%8c%d8%a7-%d8%a8%d8%af%db%8c%d9%87%db%8c-%d8%aa%d8%b1%db%8c-%d9%86-%d8%ae%d8%b7-%d9%82%d8%b1%d9%85%d8%b2%d9%87%d8%a7%db%8c-%d9%85%d8%b0%d8%a7%da%a9/%d8%b1%d8%a7%d8%aa-%d8%af%d8%b1-%d8%aa%d9%88

لینک‌های موجود در این مطلب:

[1] http://www.1-20.ir/

[2] http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=28896

[3] http://www.mehrnews.com/news/2434344/%D8%AA%D9%88%D8%B3%D8%B9%D9%87-%D9%81%D9%86%D8%A7%D9%88-%D8%B1%DB%8C-%D9%87%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D8%A7%DB%8C-%D9%88-%D8%A8%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B4%D8%AA%D9%87-%D8%B4%D8%AF%D9%86-%D8%AA%D8%AD%D8%B1%DB%8C%D9%85-%D9%87%D8%A7-%D8%AD%D9%82-%D9%85%D8%B3%D9%84%D9%85-%D9%85%D8%A7%D8%B3%D8%AA

[4] http://www.president.ir/fa/82625

[5] http://paydarymelli.ir/fa/news/7841/%D8%AA%D8%AD%D9%82%DB%8C%D9%82-%D9%88-%D8%AA%D9%88%D8%B3-%D8%B9%D9%87-%D8%B4%D8%A7%D9%87-%D8%A8%DB%8C%D8%AA-%D8%A8%D8%B1%D9%86%D8%A7%D9%85%D9%87-%D8%A7%D9%82%D8%AF%D8%A7%D9%85-%D9%85%D8%B4%D8%AA%D8%B1%DA%A9-%D9%85%DB%8C-%D8%AA%D9%88-%D8%A7%D9%86%DB%8C%D9%85-%D8%A2%D8%A8-%D8%B3%D9%86%DA%AF%DB%8C%D9%86-%D8%A7%D8%B1%D8%A7%DA%A9-%D8%B1%D8%A7-%D8%A8%D8%A7%D8%B2%D8%B7%D8%B1%D8%A7%D8%AD%DB%8C-%DA%A9%D9%86%DB%8C%D9%85

[6] http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13930121000711

[7] http://www.tasnimnews.com/Home/Single/333604

[8] http://www.irinn.ir/news/41937/%D8%B8%D8%B1%DB%8C%D9%81-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%D9%88%D9%86%DB%8C-%D8%AE-%D8%AA%D8%AD%D9%82%DB%8C%D9%82%D8%A7%D8%AA-%D9%87%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D8%A7%DB%8C-%D8%B1%D8%A7-%D8%B1%D9%87%D8%A7-%D9%86%D9%85%DB%8C-%DA%A9%D9%86%DB%8C%D9%85

[9] http://jahannews.com/vdcf0xdmxw6dvea.igiw.html

[10] http://isis-online.org/uploads/isis-reports/documents/gov-2014-58.pdf

[11] http://www.mashreghnews.ir/fa/news/361627/%D9%88%D8%A7%D8%B4%D9%86%DA%AF%D8%AA%D9%86-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AA%D8%B2%D8%B1%DB%8C%D9%82-%DA%AF%D8%A7%D8%B2-%D8%A8%D9%87-ir5-%D8%B1%D8%A7-%D9%85%D8%AA%D9%88%D9%82%D9%81-%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%DA%A9%D9%86%D8%AF

[12] http://isna.ir/fa/news/93082010341/%D8%A7%D9%81%D8%AE%D9%85-%D9%87%D8%B1-%D8%B2%D9%85%D8%A7%DB%8C%D9%86-%D9%86%DB%8C%D8%A7%D8%B2-%D8%A8%D8%A7%D8%B4%D8%AF-%D8%B3%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%81%DB%8C%D9%88%DA%98%D9%87%D8%A7%DB%8C-I-R-5

[13] http://isna.ir/fa/news/93091811103/%D8%B5%D8%A7%D9%84%D8%AD%DB%8C-%D8%AA%D8%B2%D8%B1%DB%8C-%D9%82-%D9%86%DA%A9%D8%B1%D8%AF%D9%86-%DA%AF%D8%A7%D8%B2-%D8%A8%D9%87-%D9%86%D8%B3%D9%84-8-%D8%B3%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%81%DB%8C%D9%88%DA%98%D9%87%D8%A7

[14] http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13931201000109

[15] http://farsi.khamenei.ir/video-content?id=26124